

Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Όλγα Κοσμά
Οικονομικός Αναλυτής
okosma@eurobank.gr

Αρκαδία Κωνσταντοπούλου
Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
arkonstantopoulou@eurobank.gr

Ευχαριστούμε τον κύριο Δρ. Θεόδωρο Σταματίου (Ανώτερος Οικονομολόγος) για τα χρήσιμα σχόλια και τις παρατηρήσεις του.

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάσταση τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Επιβραδύνθηκε ο ρυθμός μείωσης του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο τον Αύγουστο. Ο εν λόγω κλάδος παρουσιάζει σημαντική υστέρηση στην παραγωγικότητα της εργασίας σε σύγκριση με το σύνολο της οικονομίας

- Ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) σημείωσε ετήσια πτώση -2,65% τον Αύγουστο 2015. Σε σχέση με την αντίστοιχη μεταβολή του Ιουλίου, -6,03%, καταγράφηκε επιβράδυνση -3,38 ποσοστιαίων μονάδων.
- Ο Αύγουστος ήταν ο 3^{ος} συνεχής μήνας στον οποίο καταγράφεται αρνητική ετήσια μεταβολή του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο. Η τελευταία φορά που ο εν λόγω δείκτης παρουσίασε παρόμοια, κυρίως ποιοτικά (τρεις συνεχόμενοι μήνες με αρνητική ετήσια μεταβολή), χαρακτηριστικά ήταν το 1^ο τρίμηνο 2014. Το εν λόγω τρίμηνο είναι το τελευταίο μέχρι σήμερα στο οποίο σημειώθηκε ετήσια συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ, -0,51%.
- Τα προαναφερθέντα στοιχεία αποτελούν ενδείξεις ότι:
 - 1^ο η ελληνική οικονομία εισήλθε σε υφεσιακό μονοπάτι το 3^ο τρίμηνο 2015.
 - 2^ο η συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ ήταν ηπιότερη σε σχέση με την τάση - που είχε δημιουργηθεί τον Ιούλιο.
- Η συνεισφορά του κλάδου του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της οικονομίας σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) παρουσίασε σημαντική συρρίκνωση τα τελευταία 13 χρόνια. Πιο συγκεκριμένα το 2001 συνεισέφερε το 6,71% της συνολικής ΑΠΑ ενώ το 2014 μόλις το 2,95%.
- Η συνεισφορά του κλάδου του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της οικονομίας σε όρους απασχόλησης παρουσίασε σταθερότητα τα τελευταία 13 χρόνια. Για παράδειγμα το 2001 το μερίδιο της απασχόλησης – σε όρους ωρών εργασίας - του κλάδου του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της οικονομίας ήταν 12,28% και το 2014 ήταν 13,02%. Τα αντίστοιχα μεγέθη σε όρους απασχολούμενων ήταν 11,25% και 11,46%.
- Με βάση τα δύο προαναφερθέντα χαρακτηριστικά του κλάδου του λιανικού εμπορίου οδηγούμαστε στο εξής συμπέρασμα: η παραγωγικότητα της εργασίας στον εν λόγω κλάδο εμφάνισε υστέρηση σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας τα τελευταία 13 χρόνια. Δηλαδή ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας της εργασίας στον κλάδο του λιανικού εμπορίου ήταν μικρότερος από τον αντίστοιχο του συνόλου της οικονομίας.

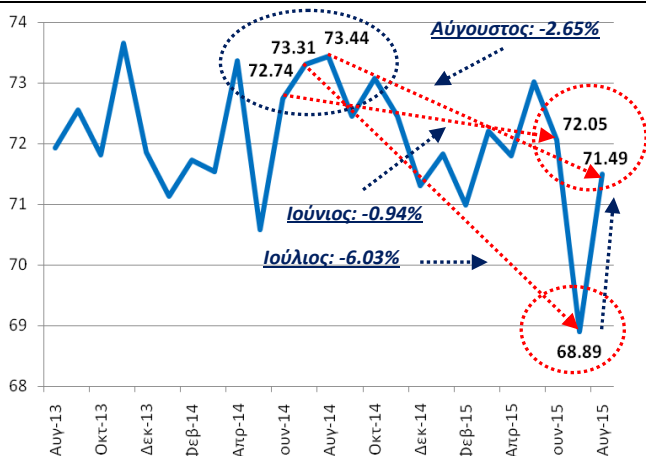

Πηγή: Bloomberg

Ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) σημείωσε ετήσια πτώση -2,65% τον Αύγουστο 2015. Σε σχέση με την αντίστοιχη μεταβολή του Ιουλίου, -6,03%, καταγράφηκε επιβράδυνση -3,38 ποσοστιαίων μονάδων. Ο Αύγουστος ήταν ο 3^{ος} συνεχής μήνας στον οποίο καταγράφεται αρνητική ετήσια μεταβολή του εν λόγω δείκτη. Τα προαναφερθέντα στοιχεία αποτελούν ενδείξεις ότι: 1^ο η ελληνική οικονομία εισήλθε σε υφεσιακό μονοπάτι το 3^ο τρίμηνο 2015 και 2^ο η συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ ήταν ηπιότερη σε σχέση με την τάση - για υψηλότερη ύφεση - που είχε δημιουργηθεί τον Ιούλιο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ελληνικής στατιστικής αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο (δηλαδή η αξία των πωλήσεων σε σταθερές τιμές) παρουσίασε αρνητική ετήσια μεταβολή -2,65% τον Αύγουστο 2015.¹ Πιο αναλυτικά διαμορφώθηκε στις 71,49 μονάδες δείκτη από 73,44 τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Σε σχέση με την αντίστοιχη μεταβολή του Ιουλίου, -6,03%, παρουσιάστηκε επιβράδυνση -3,38 ποσοστιαίων μονάδων, ωστόσο εν συγκρίσει με τον Ιούνιο (-0,94%) η ετήσια αρνητική μεταβολή ήταν περισσότερη απότομη (η κλίση - σε απόλυτους αριθμούς - των διακεκομμένων κόκκινων γραμμών του Σχήματος 1 αποτυπώνει ακριβώς αυτά τα στοιχεία).

Σχήμα 1: Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (μονάδες δείκτη, έτος βάσης 2010=100)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) οι χρονολογικές σειρές είναι εποχικά διορθωμένες.

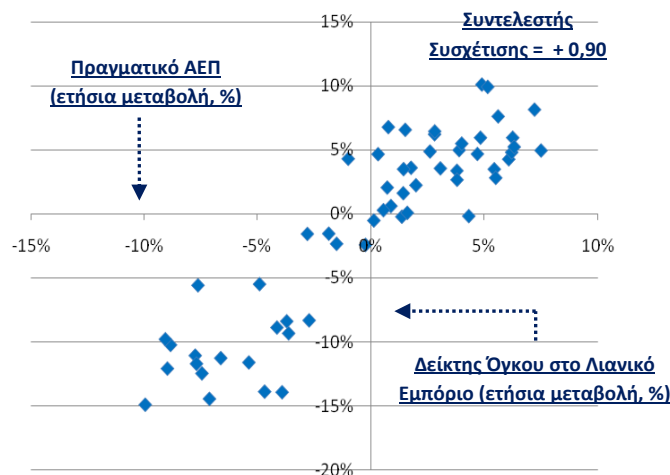
Επιπρόσθετα θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ο Αύγουστος 2015 αποτέλεσε τον 3^ο συνεχή μήνα στον οποίο καταγράφεται ετήσια

¹ Η αντίστοιχη μεταβολή σε όρους δείκτη κύκλου εργασιών (δηλαδή η αξία των πωλήσεων σε τρέχουσες τιμές) ήταν -4,56%. Το γεγονός ότι ο ονομαστικός ρυθμός μεταβολής παρουσιάζει μεγαλύτερη πτώση σε σχέση με τον αντίστοιχο πραγματικό σημαίνει ότι ο αντίστοιχος αποπληθωριστής κατέγραψε πτώση. Η τελευταία μεταβολή μπορεί να υπολογιστεί προσεγγιστικά αφαιρώντας το ονομαστικό από το πραγματικό μέγεθος, στην περίπτωση μας, $-4,56\% - (-2,65\%) = -1,91\%$. Η συγκεκριμένη μεταβολή είναι υψηλότερη - σε απόλυτους όρους - από το επίπεδο του πληθωρισμού (Εθνικός ΔΤΚ) του Αυγούστου 2015, ήτοι -1,46%.

μείωση του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο. Η τελευταία φορά που ο εν λόγω δείκτης παρουσίασε παρόμοια, κυρίως ποιοτικά, χαρακτηριστικά ήταν το 1^ο τρίμηνο 2014. Το εν λόγω τρίμηνο είναι το τελευταίο μέχρι σήμερα στο οποίο σημειώθηκε ετήσια συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ, -0,51%. Με βάση τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών ακολούθησαν πέντε τρίμηνα θετικών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης (0,34%, 1,97%, 1,15%, 0,20% και 1,73%).

Τα προαναφερθέντα στοιχεία αποτελούν ενδείξεις ότι: 1^ο η ελληνική οικονομία εισήλθε σε υφεσιακό μονοπάτι το 3^ο τρίμηνο 2015 και 2^ο η συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ ήταν ηπιότερη σε σχέση με την τάση - για υψηλότερη ύφεση - που είχε δημιουργηθεί τον Ιούλιο. Το γεγονός ότι συνδέουμε την πτώση του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο με πιθανή συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ βασίζεται στην ισχυρή θετική γραμμική συσχέτιση που παρουσιάζουν οι δύο δείκτες (βλέπε Σχήμα 2). Ωστόσο η αναφορά μας δεν εδράζεται μόνο σε μια απλή στατιστική σχέση. Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενο τεύχος του φυλλαδίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ο δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο «πιάνει» σε ένα βαθμό το σφυγμό της καταναλωτικής συμπεριφοράς - δαπάνης των νοικοκυριών. Η εν λόγω δαπάνη εξαιτίας του υψηλού μεριδίου της ιδιωτικής κατανάλωσης στο ΑΕΠ αποτελεί σημαντικό προσδιοριστικό παράγοντα της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας.

Σχήμα 2: Πραγματικό ΑΕΠ και Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (διάγραμμα διασποράς, ετήσιες μεταβολές, %)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) οι χρονολογικές σειρές είναι εποχικά διορθωμένες.

Σε ότι αφορά τις οκτώ βασικές κατηγορίες που συνθέτουν το δείκτη όγκου (και του κύκλου εργασιών) στο λιανικό εμπόριο οι υψηλότερες αρνητικές ετήσιες μεταβολές σημειώθηκαν στα έπιπλα, ηλεκτρικά είδη και οικιακός εξοπλισμός, -9,19%, τρόφιμα, ποτά και καπνός, -4,82%, μεγάλα καταστήματα τροφίμων, -3,26%, και καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων, -3,13%. Αντίθετη πορεία, δηλαδή αύξηση, ακολούθησαν οι αντίστοιχοι δείκτες στην ένδυση και υπόδηση, 11,33%, και στα βιβλία, χαρτικά και λοιπά είδη δώρων, 9,74%.

Αξίζει να αναφέρουμε πως οι ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής των παραπάνω κατηγοριών του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο δεν παρουσιάζουν ομοιόμορφη μεταβλητότητα. Δηλαδή οι πωλήσεις σε κάποιες από τις προαναφερθείσες κατηγορίες, π.χ. έπιπλα, ηλεκτρικά είδη και οικιακός εξοπλισμός, παρουσιάζουν πιο έντονες διακυμάνσεις σε σχέση με άλλες, π.χ. μεγάλα καταστήματα τροφίμων. Χρησιμοποιώντας ως μέτρο μεταβλητότητας το στατιστικό μέγεθος της τυπικής απόκλισης παρατηρούμε ότι οι οκτώ κατηγορίες του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο ταξινομούνται ως εξής (από την κατηγορία με τη μικρότερη μεταβλητότητα σε εκείνη με τη μεγαλύτερη): 1^η μεγάλα καταστήματα τροφίμων, (0,47), 2^η τρόφιμα, ποτά και καπνός, (0,48), 3^η φαρμακευτικά και καλλυντικά, (0,56), 4^η πολυκαταστήματα, (0,63), 5^η βιβλία χαρτικά και λοιπά είδη, (0,67), 6^η ένδυση και υπόδηση, (0,68), 7^η έπιπλα, ηλεκτρικά είδη και οικιακός εξοπλισμός (0,74) και 8^η καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων, (1,0).²

Σε γενικές γραμμές παρατηρούμε ότι οι πωλήσεις στις κατηγορίες των μη διαρκών αγαθών ή ακόμα και των ημιδιαρκών αγαθών στο λιανικό εμπόριο παρουσιάζουν μικρότερη μεταβλητότητα σε σχέση με τις αντίστοιχες των διαρκών αγαθών. Το ίδιο ισχύει και για τις πωλήσεις στις κατηγορίες αγαθών τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως πρώτης ανάγκης, π.χ. τρόφιμα και φάρμακα. Η εν λόγω διαφοροποίηση δεν είναι διόλου τυχαία καθώς αποτελεί προϊόν ενός συνδυασμού προτιμήσεων των νοικοκυριών και φυσικών χαρακτηριστικών των αγαθών (π.χ. διάρκεια ως προς την παροχή χρησιμότητας). Για παράδειγμα η κατηγορία των επίπλων, ηλεκτρικών ειδών και οικιακού εξοπλισμού, δηλαδή μια κατηγορία διαρκών-κεφαλαιουχικών αγαθών, εκτός από τον Αύγουστο 2015 είχε παρουσιάσει τη μεγαλύτερη, εν συγκρίσει με τις υπόλοιπες κατηγορίες, αρνητική ετήσια μεταβολή, -14,28%, και τον Ιούλιο. Αυτή η υψηλή μεταβολή δύναται να ερμηνευτεί από την τάση που έχουν τα νοικοκυριά σε συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας και απότομης χειροτέρευσης του οικονομικού κλίματος – δηλαδή όπως ακριβώς συνέβη κυρίως τον Ιούλιο αλλά και τον Αύγουστο 2015 - να μειώνουν περισσότερο τη ζήτηση για διαρκή αγαθά σε σχέση με τη ζήτηση για μη διαρκή αγαθά και υπηρεσίες.³

Τα στοιχεία για το δείκτη όγκου (και κύκλου εργασιών) στο λιανικό εμπόριο του Σεπτεμβρίου 2015 αναμένεται να δημοσιευθούν στις 30 Νοεμβρίου. Σε όρους ετήσιας μεταβολής αναμένουμε οριακή στασιμότητα ή σχετικά μικρή αρνητική μεταβολή, π.χ. ηπιότερη πτώση σε σχέση με τη μεταβολή -2,65% του Αυγούστου 2015. Σε όρους μηνιαίας μεταβολής αναμένουμε συνέχιση της ανοδικής πορείας ωστόσο ο ρυθμός μεταβολής εκτιμούμε ότι θα είναι αρκετά μικρότερος από εκείνον του Αυγούστου, 3,77%.

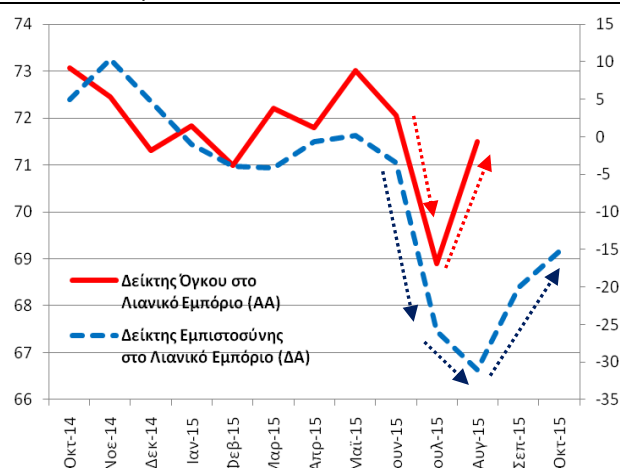
Στο Σχήμα 3 παραθέτουμε τους δείκτες όγκου και εμπιστοσύνης στο λιανικό εμπόριο κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων

² Στις παρενθέσεις αναγράφεται η τυπική απόκλιση της κάθε κατηγορίας ως προς την τυπική απόκλιση της κατηγορίας με τη μεγαλύτερη μεταβλητότητα δηλαδή αυτή των καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων.

³ Για παράδειγμα βλέπε τεύχος 140 (16/10/2015) του φυλλαδίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

μηνών, δηλαδή Οκτώβριος 2014 με Οκτώβριο 2015. Παρατηρούμε ότι το Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο 2015 ο δείκτης εμπιστοσύνης στο λιανικό εμπόριο κατέγραψε βελτίωση σε μηνιαία βάση. Το στοιχείο αυτό είναι εν μέρει συμβατό με την εκτίμησή μας για μηνιαία αύξηση του δείκτη κύκλου εργασιών το Σεπτέμβριο 2015.⁴

Σχήμα 3: Δείκτες Όγκου και Εμπιστοσύνης στο Λιανικό Εμπόριο (μονάδες δείκτη)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (β) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (γ) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως AA ορίζουμε τον αριστερό άξονα και ως ΔΑ τον αντίστοιχο δεξιό.

Η συνεισφορά του τομέα του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της οικονομίας σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) παρουσίασε σημαντική συρρίκνωση τα τελευταία 13 χρόνια. Από την άλλη πλευρά το αντίστοιχο μέγεθος σε όρους απασχόλησης εμφάνισε σχετική σταθερότητα. Αυτά τα δύο χαρακτηριστικά μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η παραγωγικότητα της εργασίας του εν λόγω κλάδου εμφάνισε υστέρηση σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας.

Στην προηγούμενη ενότητα παρουσιάσαμε μια σύντομη περιγραφική ανάλυση αναφορικά με τις τελευταίες διαθέσιμες παρατηρήσεις του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο. Στην παρούσα ενότητα παρέχουμε στον αναγνώστη μια συμπληρωματική περιγραφική ανάλυση αναφορικά με τη πραγματική συνεισφορά του εν λόγω κλάδου (λιανικό εμπόριο εκτός μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών, κωδικός G47 σύμφωνα με την ταξινόμηση κλάδων οικονομικής δραστηριότητας NACE Rev. 2) στην οικονομία σε όρους προϊόντος και σε όρους απασχόλησης.

Στο Σχήμα 4 παρουσιάζουμε δύο βασικές κατηγορίες μεγεθών. 1^ο τη συνεισφορά του κλάδου του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της απασχόλησης (σε όρους ατόμων και σε ώρες εργασίας) και 2^ο την αντίστοιχη συνεισφορά σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης

⁴ Ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στο δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο και στον αντίστοιχο δείκτη εμπιστοσύνης είναι ίσος με 0,53 (δείγμα: Ιανουάριος 2000 – Αύγουστος 2015).

αξίας (λόγοι ονομαστικών και πραγματικών μεγεθών). Παρατηρώντας το εν λόγω Σχήμα έχουμε να σημειώσουμε τα ακόλουθα:

1^{ον} η συνεισφορά του κλάδου του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της οικονομίας σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) παρουσίασε σημαντική συρρίκνωση τα τελευταία 13 χρόνια. Πιο συγκεκριμένα το 2001 συνεισέφερε το 6,71% της συνολικής ΑΠΑ ενώ το 2014 μόλις το 2,95%. Τα εν λόγω μεγέθη προκύπτουν ως λόγοι πραγματικών μεγεθών. Δηλαδή εξάγονται από τη διαίρεση της πραγματικής ΑΠΑ του κλάδου του λιανικού εμπορίου ως προς την πραγματική ΑΠΑ του συνόλου της οικονομίας. Σε όρους ονομαστικών μεγεθών οι προαναφερθέντες λόγοι διαμορφώθηκαν στο 8,04% και 3,50% αντίστοιχα. Η απόκλιση που παρατηρείται για τα έτη 2001-2004 πηγάζει από το γεγονός ότι εκείνη την περίοδο ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του αποπληθωριστή του λιανικού εμπορίου ήταν μικρότερος από το αντίστοιχο μέγεθος του συνόλου της οικονομίας. Από την άλλη πλευρά η απόκλιση που παρατηρείται για τα έτη 2012-2014 ερμηνεύεται ακριβώς με τον αντίστροφο τρόπο. Τότε ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του αποπληθωριστή του λιανικού εμπορίου ήταν μεγαλύτερος από το αντίστοιχο μέγεθος του συνόλου της οικονομίας.⁵

⁵ Η μαθηματική απόδειξη έχει ως εξής: ας ορίσουμε την ονομαστική και την πραγματική ΑΠΑ του κλάδου του λιανικού εμπορίου και του συνόλου της οικονομίας την περίοδο t ως GVA_t^{RN} , GVA_t^{TN} , GVA_t^{RR} , GVA_t^{TR} αντίστοιχα. Ως γνωστόν ο αποπληθωριστής του λιανικού εμπορίου και του συνόλου της οικονομίας ορίζεται ως $\frac{GVA_t^{RN}}{GVA_t^{RR}} = DEF_t^R$ και $\frac{GVA_t^{TN}}{GVA_t^{TR}} = DEF_t^T$. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σχήματος 4 για τα έτη 2001-2004 ισχύει:

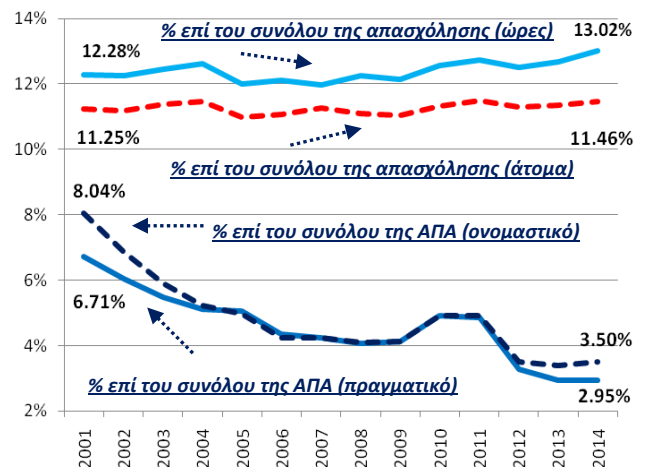
$$\frac{GVA_t^{RN}}{GVA_t^{TN}} > \frac{GVA_t^{RR}}{GVA_t^{TR}} \quad (1)$$

Μετά από αλγεβρικές πράξεις και χρησιμοποιώντας τους παραπάνω ορισμούς η σχέση (1) γίνεται:

$$\frac{GVA_t^{RN}}{GVA_t^{RR}} > \frac{GVA_t^{TN}}{GVA_t^{TR}} = DEF_t^R > DEF_t^T \quad (2)$$

Δηλαδή κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001-2004 ο αποπληθωριστής του λιανικού εμπορίου ήταν μεγαλύτερος από τον αποπληθωριστή του συνόλου της οικονομίας. Με δεδομένο ότι στα επόμενα χρόνια παρατηρήθηκε σύγκλιση των δύο αποπληθωριστών θα έπρεπε αναγκαστικά το δεξιό σκέλος της ανισότητας (2) να παρουσιάζει κατά μέσο όρο υψηλότερο ρυθμό μεταβολής σε σχέση με το αριστερό. Δηλαδή θα έπρεπε ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του αποπληθωριστή του λιανικού εμπορίου να ήταν μικρότερος από τον αντίστοιχο του συνόλου της οικονομίας. Ο αναγνώστης μπορεί να ακολουθήσει τον ίδιο συλλογισμό για να ερμηνεύσει την απόκλιση μεταξύ των λόγων των ονομαστικών και των πραγματικών μεγεθών του Σχήματος 4 για τα έτη 2012-2014.

Σχήμα 4: Λιανικό Εμπόριο εκτός Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσικλετών, Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) και Απασχόληση (%)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

2^{ον} η συνεισφορά του κλάδου του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της οικονομίας σε όρους απασχόλησης παρουσίασε σταθερότητα τα τελευταία χρόνια. Δηλαδή δεν καταγράφηκε κάποια ξεκάθαρη τάση για μείωση ή αύξηση. Αυτό το συμπέρασμα προκύπτει είτε χρησιμοποιήσουμε το μέγεθος της απασχόλησης σε όρους ωρών εργασίας (εκτός από μια ελαφρά τάση για αύξηση την περίοδο 2009-2014) είτε σε όρους ατόμων-απασχολούμενων. Για παράδειγμα το 2001 το μερίδιο της απασχόλησης - σε όρους ωρών εργασίας - του κλάδου του λιανικού εμπορίου στο σύνολο της οικονομίας ήταν 12,28% και το 2014 ήταν 13,02%. Τα αντίστοιχα μεγέθη σε όρους απασχολούμενων ήταν 11,25% και 11,46%.

3^{ον} με βάση τα προαναφερθέντα στοιχεία οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η παραγωγικότητα της εργασίας στον κλάδο του λιανικού εμπορίου εμφάνισε υστέρηση σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας τα τελευταία 13 χρόνια.⁶ Δηλαδή ο μέσος ρυθμός

⁶ Η μαθηματική απόδειξη έχει ως εξής: ας ορίσουμε την απασχόληση (είτε σε όρους ωρών εργασίας είτε σε όρους απασχολούμενων) στον κλάδο του λιανικού εμπορίου και στο σύνολο της οικονομίας την περίοδο t ως E_t^R και E_t^T αντίστοιχα. Χρησιμοποιώντας τους ορισμούς της υποσημείωσης

5 η παραγωγικότητα της εργασίας στον κλάδο του λιανικού εμπορίου και στο σύνολο της οικονομίας ορίζεται ως $\frac{GVA_t^{RR}}{E_t^R}$ και $\frac{GVA_t^{TR}}{E_t^T}$

αντίστοιχα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σχήματος 4 ισχύει (για όλα τα χρόνια):

$$\frac{E_t^R}{E_t^T} > \frac{GVA_t^{RR}}{GVA_t^{TR}} \Rightarrow \frac{GVA_t^{TR}}{E_t^T} > \frac{GVA_t^{RR}}{E_t^R} \quad (2)$$

Δηλαδή η παραγωγικότητα της εργασίας - ως επίπεδο - στο σύνολο της οικονομίας ήταν διαρκώς υψηλότερη σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος του κλάδου του λιανικού εμπορίου. Επιπρόσθετα, με δεδομένη την

μεταβολής της παραγωγικότητας της εργασίας στον κλάδο του λιανικού εμπορίου ήταν μικρότερος από τον αντίστοιχο του συνόλου της οικονομίας. Πιθανοί ερμηνευτικοί παράγοντες αυτού του φαινομένου είναι: η υστέρηση από την πλευρά των ελληνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του λιανικού εμπορίου στο να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες στον τομέα διαχείρισης αποθεμάτων, επεξεργασίας πληροφοριών πωλήσεων και μεταφορών. Επιπρόσθετα, και ο βαθμός ανταγωνισμού που παρουσιάζει η συγκεκριμένη αγορά παίζει εξίσου σημαντικό ρόλο για το επίπεδο και την εξέλιξη της παραγωγικότητας της εργασίας.⁷

Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης αναμένεται να διαμορφωθεί στο -1,4%, -1,3% και 2,7% το 2015, 2016 και 2017 αντίστοιχα. Ο πραγματικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου, ήτοι οι επενδύσεις, εκτιμάται ότι θα συρρικνωθεί -10,2% το 2015, -2,0% το 2016 και θα αυξηθεί 14,7% το 2017.

Χθες, 5/11/2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) δημοσίευσε τις φθινοπωρινές μακροοικονομικές της προβλέψεις για το σύνολο των οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και για άλλες αναπτυγμένες οικονομίες της αγοράς. Όπως αναμενόταν η ΕΕ αναθεώρησε επί τα χείρω τις εκτιμήσεις για την πορεία της ελληνικής οικονομίας. Τόσο για το 2015 όσο και για το 2016 αναμένεται συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ της τάξης του -1,4% και -1,3% αντίστοιχα. Η ελληνική οικονομία προβλέπεται ότι θα επιστρέψει σε θετικούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης το 2017, 2,7%. Στην περίπτωση που επαληθευτούν οι παραπάνω προβλέψεις η ελληνική οικονομία θα συμπληρώσει οκτώ χρόνια ύφεσης τα τελευταία εννέα χρόνια (θετικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης 0,7% το 2014)

Σε ότι αφορά τις επί μέρους συνιστώσες του πραγματικού ΑΕΠ παρατηρούμε τα εξής: η πραγματική ιδιωτική κατανάλωση εκτιμάται ότι θα μειωθεί -1,3% το 2015, -1,7% το 2016 και θα αυξηθεί 1,7% το 2017. Τα αντίστοιχα μεγέθη για την άλλη συνιστώσα της συνολικής πραγματικής κατανάλωσης, δηλαδή της δημόσιας, είναι της τάξης του -0,2%, -1,0% και -0,9% αντίστοιχα. Στην πλευρά της συσσώρευσης φυσικού κεφαλαίου, ο πραγματικός ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου εκτιμάται ότι θα συρρικνωθεί -10,2% το 2015, -2,0% το 2016 και θα αυξηθεί 14,7% το 2017. Τέλος, σε ότι αφορά τον εξωτερικό

πρωτική πορεία του μεριδίου του λιανικού εμπορίου στην ΑΠΑ του συνόλου της οικονομίας και τη σταθερότητα του αντίστοιχου μεριδίου απασχόλησης, η εν λόγω διαφορά, ήτοι ανισότητα (2) διευρύνθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου 2001-2014. Δηλαδή ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής της παραγωγικότητας της εργασίας του κλάδου του λιανικού εμπορίου ήταν μικρότερος από τον αντίστοιχο του συνόλου της οικονομίας.

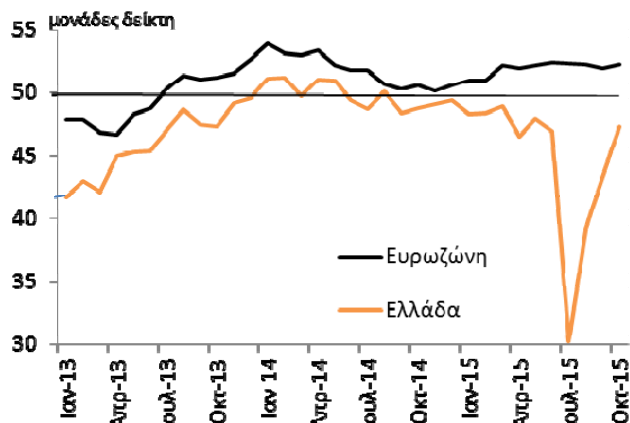
⁷ Για μια ανάλυση αναφορικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα της εργασίας στον κλάδο του λιανικού εμπορίου βλέπε (για την περίπτωση των ΗΠΑ): Doms M., (2004), "Productivity Growth and the Retail Sector", FRBSF, Economic Letter, No. 2004-37, December 17, 2004.

τομέα οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται έχουν συνεισφορά στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης του 2015, 2016 και 2017 της τάξης των 1,4, 0,4 και 0,1 ποσοστιαίων μονάδων αντίστοιχα. Η θετική επίδραση των καθαρών εξαγωγών στο πραγματικό ΑΕΠ του 2015 προέρχεται κατά αποκλειστικότητα από την προβλεπόμενη μείωση των εισαγωγών (-4,0%). Για τα έτη 2016 και 2017 τη σκυτάλη αναλαμβάνουν οι εξαγωγές. Πιο συγκεκριμένα αναμένεται να αυξηθούν 1,2% το 2016 και 4,1% το 2017. Τέλος αξίζει να αναφέρουμε πως σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΕΕ το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στο 25,7% το 2015, 25,8% το 2016 και 24,4% το 2017. Δηλαδή, παρά την προβλεπόμενη ύφεση για το 2016 το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να παρουσιάσει αύξηση κατά μόλις 0,1 ποσοστιαίες μονάδες.

Ο κύριος εποχικά προσαρμοσμένος Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών της Markit για τον τομέα της μεταποίησης στην Ελλάδα (Purchasing Managers' Index – PMI) αυξήθηκε στις 47,3 μονάδες τον Οκτώβριο από 43,3 μονάδες το Σεπτέμβριο, συνεχίζοντας να φανερώνει συρρίκνωση του μεταποιητικού τομέα.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της έρευνας για τον ελληνικό μεταποιητικό τομέα, ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών της Markit κατέγραψε τιμή κάτω από το όριο μηδενικής μεταβολής των 50,0 μονάδων για δέκατο τρίτο συνεχή μήνα (βλέπε Σχήμα 5). Αναλυτικότερα, ο συγκεκριμένος δείκτης έκλεισε στις 47,3 μονάδες τον Οκτώβριο από 43,3 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, υποδεικνύοντας συρρίκνωση, ωστόσο με μικρότερο ρυθμό. Η παραγωγή υποχώρησε σημαντικά και ο όγκος νέων παραγγελιών συρρικνώθηκε, μολονότι με το βραδύτερο ρυθμό που έχει σημειωθεί από το Μάρτιο του 2015. Επιπλέον, οι μέσοι χρόνοι παράδοσης προμηθειών που αντιμετώπισαν οι Έλληνες κατασκευαστές επιμηκύνθηκαν και το μήνα Οκτώβριο, με τους συμμετέχοντες στην έρευνα να συνδέουν την επιδείνωση της απόδοσης των προμηθευτών με τον έλεγχο κεφαλαίων και την συνεπαγόμενη έλλειψη πρώτων υλών στις αποθήκες των προμηθευτών.

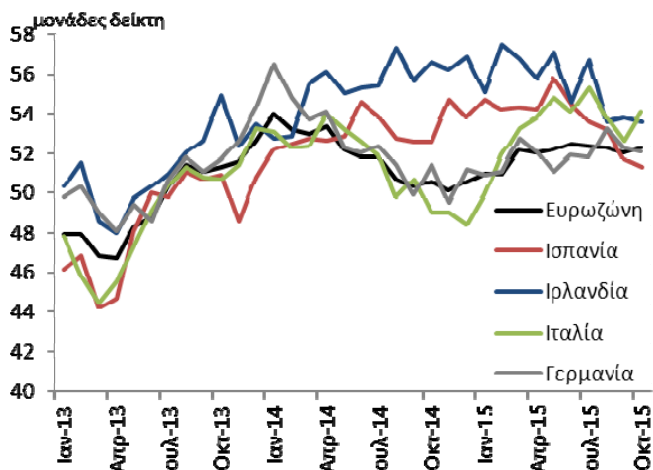
Σχήμα 5: Δείκτης PMI στον τομέα της μεταποίησης και ΑΕΠ στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη

Πηγή: (α) Markit, (β) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (γ) Eurobank Research.

Για το σύνολο της Ευρωζώνης, ο δείκτης μεταποίησης αυξήθηκε ελαφρώς κατά 0,3 μονάδες στις 52,3 μονάδες τον Οκτώβριο από 52,0 τον προηγούμενο μήνα, με την Ιταλία (54,1), την Ολλανδία (53,7) και την Ιρλανδία (53,6) να σημειώνουν τις μεγαλύτερες τιμές στον εν λόγω δείκτη της μεταποίησης.

Σχήμα 6: Δείκτης PMI στον τομέα της μεταποίησης στην Ευρωζώνη

Πηγή: (α) Markit, (β) Eurobank Research.

Το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 9,3% στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat), το ποσοστό ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατέγραψε ετήσια μείωση το Σεπτέμβριο 2015. Πιο συγκεκριμένα διαμορφώθηκε στο 9,3%. Επισημαίνεται ότι αυτό είναι το χαμηλότερο ποσοστό που έχει καταγραφεί από το Σεπτέμβριο 2009. Σε όρους ατόμων, η Eurostat εκτιμά ότι οι άνεργοι (άνδρες και γυναίκες) στην ΕΕ το Σεπτέμβριο 2015 ανήλθαν σε 22,6 εκατ άτομα.

Σε όρους ετήσιας μεταβολής το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε 23 κράτη μέλη, αυξήθηκε σε τέσσερα και παρέμεινε σταθερό στην Αυστρία. Οι μεγαλύτερες μειώσεις καταγράφηκαν στην Ισπανία, την Εσθονία, τη Βουλγαρία και τη Σλοβακία, ενώ οι μεγαλύτερες αυξήσεις καταγράφηκαν στη Φινλανδία, τη Γαλλία, τη Ρουμανία και το Βέλγιο.

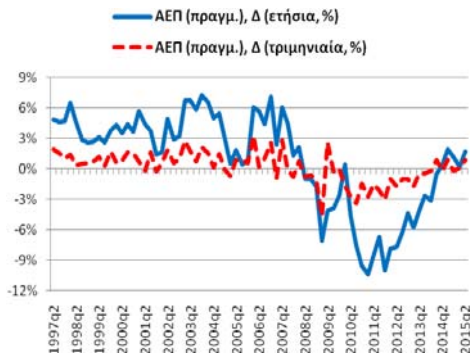
Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Μεταβλητή: Πραγματικό ΑΕΠ, μεταβολές (%), μη εποχ. προσαρμ. για γογ%, εποχ. προσαρμ. για αοα%

Για το **2^ο τρίμηνο (2015)** ο **ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης** ήταν της τάξης του **1,73%** (0,20%, 2015q1 και 0,34%, 2014q2). Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν της τάξης του **0,91%** (0,06%, 2015q1 και -0,14%, 2014q2).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

Συνολική Περίοδος: 1997q2-2015q2

Υποπερίοδος: 2008q4-2015q2

Περίοδος: 1997q2- 2015q2
Στοιχεία: Τριμηνιαία
Μέσος Όρος: 0,84%
Διάμεσος: 2,14%
Μέγιστο: 7,24% (2003q4)
Ελάχιστο: -10,37% (2011q1)

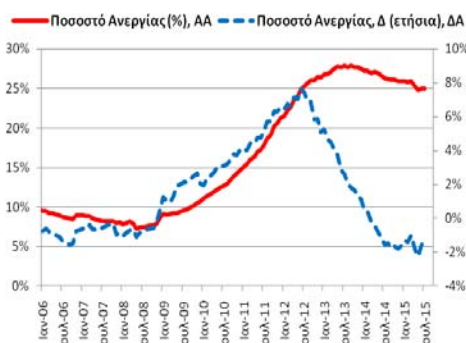
Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 28/8/2015
Επομ. δημ.: 13/11/2015
(εκτιμήσεις), 27/11/2015
(προσωρινά στοιχεία)

Μεταβλητή: Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

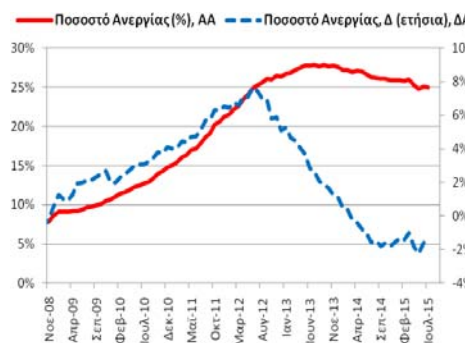
Για το μήνα **Ιούλιο (2015)** το ποσοστό της **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **24,99%** (25,03%, 6/2015 και 26,28%, 7/2014) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή** ήταν στις **-1,28 ΠΜ** (-1,62 ΠΜ, 6/2015 και -1,59 ΠΜ, 7/2014). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανέρχεται στα **3,591 εκ** άτομα (3,591 εκ, 6/2015 και 3,558 εκ, 7/2014) ενώ ο αριθμός των **ανέργων** ανέρχεται στα **1,197 εκ** άτομα (1,199 εκ, 6/2015 και 1,268 εκ 7/2014).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας

Συνολική Περίοδος: 1/2006-7/2015

Υποπερίοδος: 11/2008-7/2015

Περίοδος: 1/2006 - 7/2015
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 16,58%
Διάμεσος: 13,92%
Μέγιστο: 27,89% (9/2013)
Ελάχιστο: 7,30% (5/2008)

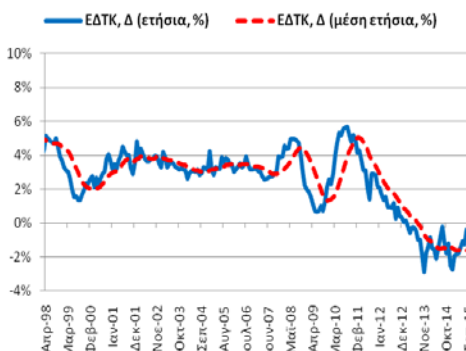
Σημείωση: Δ = μεταβολή,
AA = αριστερός άξονας,
ΔΑ = δεξιός άξονας,
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 8/10/2015
Επομ. δημ.: 12/11/2015

Μεταβλητή: Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ετήσια μεταβολή (%)

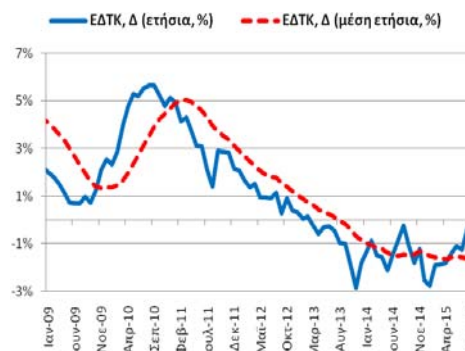
Για το μήνα **Σεπτέμβριο (2015)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕνΔΤΚ** ήταν στο **-0,76%** (-0,39%, 8/2015 και -1,11%, 9/2014) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν στο **-1,57%** (-1,60%, 8/2015 και -1,47%, 9/2014). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια μεταβολή (%) του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν στο **-1,72%** (-1,46%, 8/2015 και -0,84%, 9/2014) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν στο **-2,04%** (-1,97%, 8/2015 και -1,39%, 9/2014).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Συνολική Περίοδος: 4/1998-9/2015

Υποπερίοδος: 1/2009-9/2015

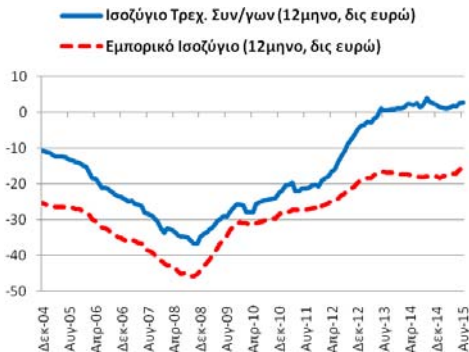
Περίοδος: 4/1998 - 9/2015
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,48%
Διάμεσος: 3,08%
Μέγιστο: 5,66% (9/2010)
Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 9/10/2015
Επομ. δημ.: 10/11/2015

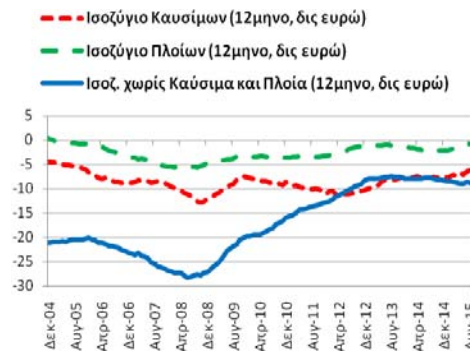
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (12/2004-8/2015)

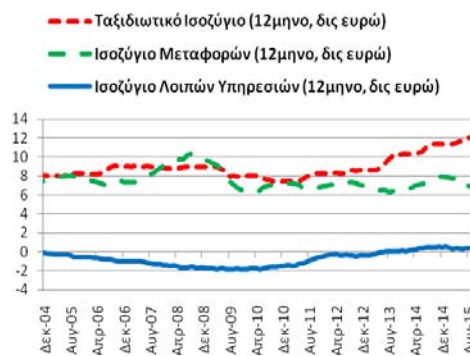
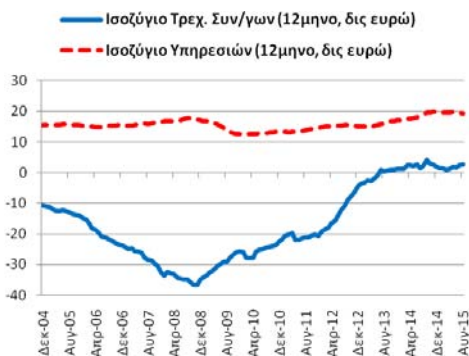
Ισοζύγιο: Εμπορικό (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

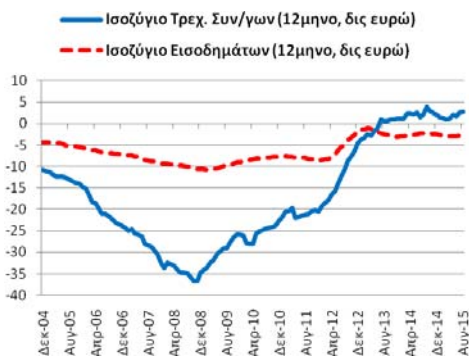
Επί μέρους Ισοζύγια (12/2004-8/2015)

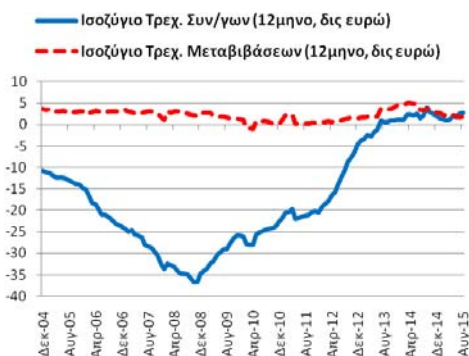
Ισοζύγιο: Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Ισοζύγιο: Εισοδημάτων (αμοιβών – μισθών και τόκων, μερισμάτων – κερδών)

Ισοζύγιο: Τρεχουσών Μεταβιβάσεων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

Δημοσίευση: 21/10/2015

■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **2,71 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: 2,46 και 9/2013-8/2014: 2,06).

■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το **εμπορικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **-15,60 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: -15,98 και 9/2013-8/2014: -18,15).

■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **19,27 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: 19,51 και 9/2013-8/2014: 19,05).

■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **12,03 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: 11,81 και 9/2013-8/2014: 11,17).

■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το ισοζύγιο **εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-2,70 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: -2,79 και 9/2013-8/2014: -2,30).

■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-2,37 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: -2,45 και 9/2013-8/2014: -2,07).

■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το ισοζύγιο **τρεχουσών μεταβιβάσεων** διαμορφώθηκε στα **1,73 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: 1,72 και 9/2013-8/2014: 3,47).

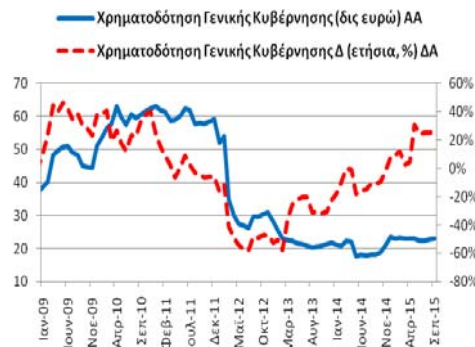
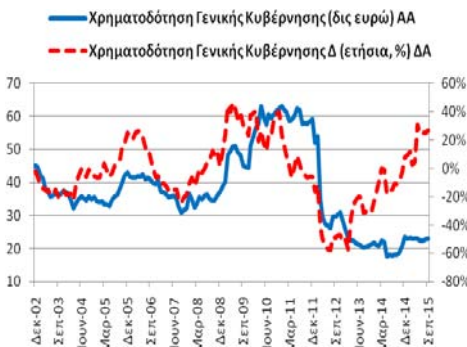
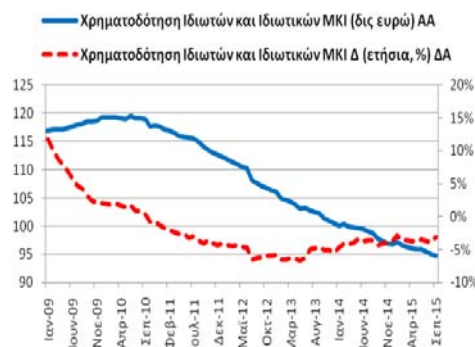
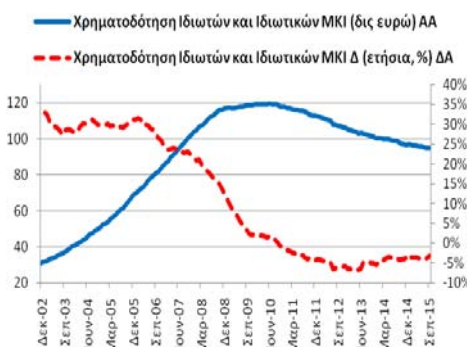
■ Για το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2014 - Αυγούστου 2015** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **1,67 δις ευρώ** (8/2014-7/2015: 1,68 και 9/2013-8/2014: 3,11).

Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 12/2002-9/2015

Υποπερίοδος: 1/2009-9/2015

Δημοσίευση: 27/10/2015

Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **227,95 δις ευρώ** (8/2015: 228,01 δις ευρώ και 9/2014: 230,63 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-1,16%** (8/2015: -1,46% και 9/2014: -4,34%).

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **23,18 δις ευρώ** (8/2015: 22,82 δις ευρώ και 9/2014: 18,25 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **26,99%** (8/2015: 25,07% και 9/2014: -11,00%).

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **96,59 δις ευρώ** (8/2015: 96,66 δις ευρώ και 9/2014: 101,12 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-4,48%** (8/2015: -4,47% και 9/2014: -3,73%).

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων** ανήλθε στα **94,69 δις ευρώ** (8/2015: 95,03 δις ευρώ και 9/2014: 97,78 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,16%** (8/2015: -3,80% και 9/2014: -4,30%).

Πίνακας Α4: Καταθέσεις και Ρέπος των μη ΝΧΙ στα Εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 12/2002-9/2015

Υποπερίοδος: 1/2009-9/2015

Δημοσίευση: 27/10/2015

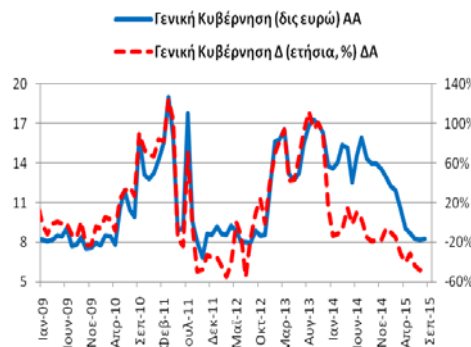
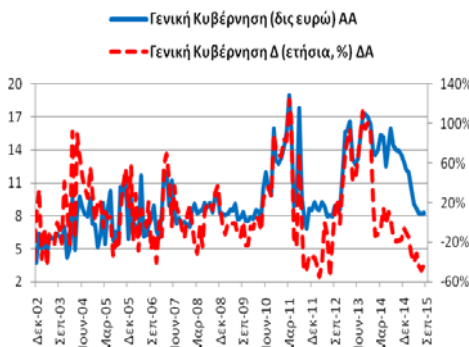
Γενικό Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) το **γενικό σύνολο** (κάτοικοι εσωτερικού, λοιπών χωρών ευρωζώνης και μη κάτοικοι ζώνης ευρώ) των καταθέσεων (και ρέπος) ανήλθε στα **158,91 δις ευρώ** (8/2015: 158,04 δις ευρώ και 9/2014: 214,23 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-25,82%** (8/2015: -26,35% και 9/2014: -0,07%).

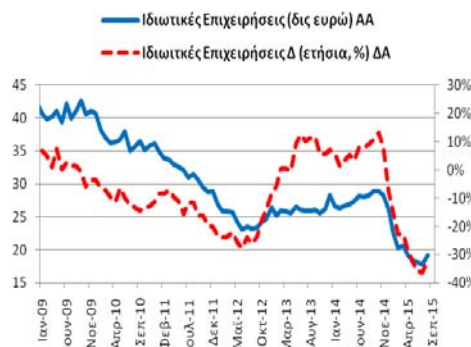
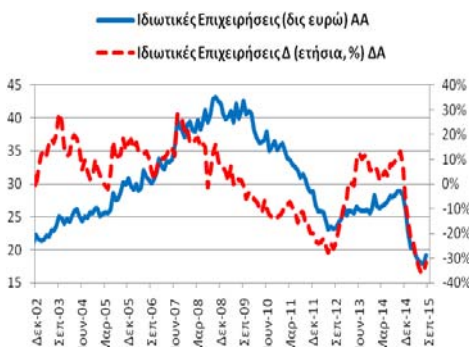
Καταθέσεις και Ρέπος Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) οι καταθέσεις (και ρέπος) της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθαν στα **8,87 δις ευρώ** (8/2015: 8,25 δις ευρώ και 9/2014: 14,01 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-36,65%** (8/2015: -42,60% και 9/2014: -18,91%).

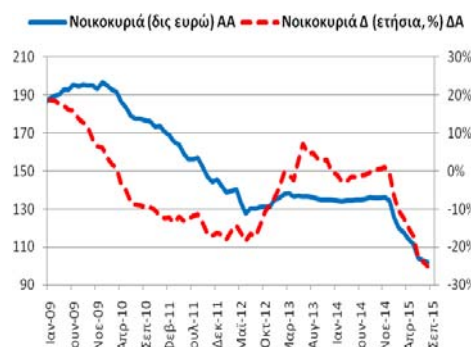
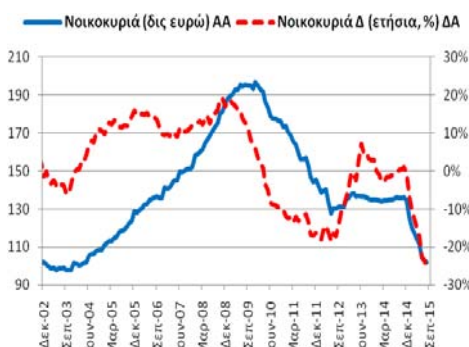
Καταθέσεις και Ρέπος Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** (ασφαλιστικές, λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και μη χρηματοπιστωτικές) ανήλθαν στα **19,99 δις ευρώ** (8/2015: 19,26 δις ευρώ και 9/2014: 28,94 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-30,92%** (8/2015: -31,90% και 9/2014: 10,85%).

Καταθέσεις και Ρέπος Νοικοκυριών (υπόλοιπα)

■ Για το μήνα **Σεπτέμβριο** (2015) οι καταθέσεις (και ρέπος) των νοικοκυριών ανήλθαν στα **101,68 δις ευρώ** (8/2015: 101,88 δις ευρώ και 9/2014: 135,81 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-25,13%** (8/2015: -25,06% και 9/2014: 0,42%).

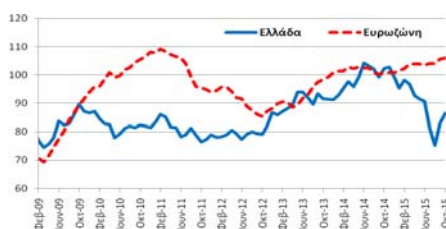
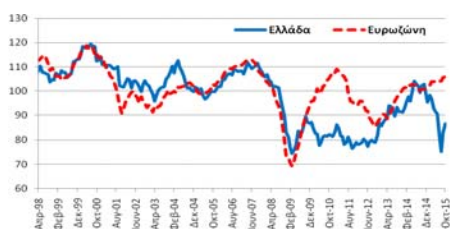
Πίνακας Α5: Δείκτες Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 4/1998-10/2015

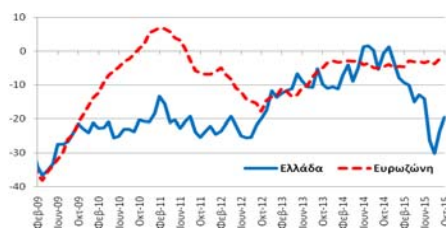
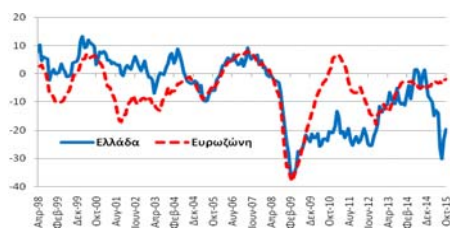
Υποπερίοδος: 2/2009-10/2015

Δημοσίευση: 29/10/2015

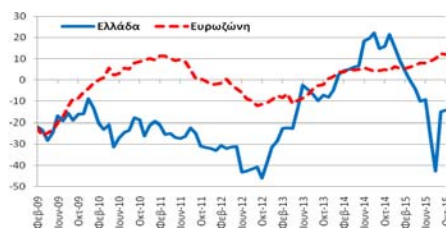
Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

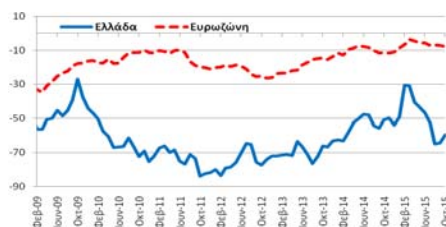
Βιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)

Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)

Καταναλωτές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

■ Για το μήνα **Οκτώβριο** (2015) ο δείκτης **οικονομικό κλίματος** (86,5 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 3,4 μονάδες σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -15,8 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Οκτώβριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-19,6 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 3,7 μονάδες σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -19,0 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Οκτώβριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (-14,3 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 0,8 μονάδες σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -30,1 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Οκτώβριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης των **καταναλωτών** (-59,6 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 4,6 μονάδες σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -8,7 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Οκτώβριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (-15,3 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 4,7 μονάδες σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -20,3 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για το μήνα **Οκτώβριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-49,4 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 3,4 μονάδες σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -15,8 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Πλάτων Μονοκρούσος
Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Δρ. Τάσος Ανασταάτος
Αναπληρωτής Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος
Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
Άννα Δημητριάδου: Οικονομικός Αναλυτής
Όλγα Κοσμά: Οικονομικός Αναλυτής
Αρκαδία Κωνσταντοπούλου: Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
Παρασκευή Πετροπούλου: Οικονομικός Αναλυτής G10
Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
Γαλάτεια Φωκά: Ερευνητής Οικονομολόγος

Eurobank Ergasias SA, 8 Othonos Str, 10557 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, contact email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Greece Macro Monitor:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Global Economy & Markets Monthly:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

